

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 80/9370

„Anykšta“

galima pirkti ar skolintis iš kaimynų,
tačiau patogiausia - prenumeruoti!

**Anykščiams
krivūlę skyrė
Kultūros
ministerija**

2 psl.

**Mirtinai
sužalotas į
kombaino grūdų
bunkerį
įtrauktas vyras**

2 psl.

Procesai yra intertiški

Dainius DAŠKEVIČIUS,
UAB „Kurklių karjeras“ di-
rektorius:

„...Tokia laikysena nėra bū-
dinga tik savivaldai, analo-
giškai elgiasi ir seimas bei vy-
riausybė...“

3 psl.

**Šimtametėje
Girelės cerkvėje
– šventinės
pamaldos**

8 psl.

šiuipinys

KONCERTAS. Spalio 17 d., ke-
tvirtadienį, 17:30 val. Kopyčioje –
Pasaulio anykštėnų kūrybos centre
Jurgio Karnavičiaus (fortepijonas)
koncertas „Grožio slėnis“. Progra-
moje – Cesar Franck, Gabriel Fau-
re, Maurice Ravel kūriniai. Kon-
certas nemokamas.

FILMAS. Spalio 19 d., šeštadi-
nį, 15 val. Sakralinio meno centre-
Angelų muziejuje dokumentinio
filmo „Sugrįžimas“ pristatymas,
susitikimas su filmo režisierė Dalia
Kanclyryte ir ikonų tapytoju Borisu
Jokubauskiu. Renginys nemo-
kamas.

Seniūnas. Vakar Anykščių ra-
jono savivaldybės administracijos
vadovai nusprendė, jog Andrioniš-
kio seniūnu, kaip ir buvo progno-
zuota, bus skiriamas „valstietis“
Rolandas Lančickas. Po konkurso
Vilniuje Anykščių rajono valdžia
rinktis seniūną galėjo iš dviejų fi-
nalininkų - R.Lančicko ir Ramūno
Blazarėno. Pastarasis ir kitame,
Viešintų seniūno konkurse buvo
vienu iš dviejų lyderių. Tačiau Vie-
šintų seniūno konkurso rezultatai
buvo apskūsti teismui.

Rinkimai. Praėjusią savaitę su-
rengti Anykščių miesto seniūnai-
tijų seniūnaičių rinkimai neįvyko
- kandidatai nesurinko reikiamo
balsų skaičiaus. Anykščių rajono
savivaldybės Bendrojo ir ūkio sky-
riaus vedėjas Algirdas Žalkauskas
sakė, kad kandidatai į miesto seniū-
naičius privalėjo surinkti ne mažiau
kaip 5 proc. rinkėjų balsų, tačiau
surinko tik maždaug 3 proc. Dviejų
mėnesių laikotarpiu bus rengiami
pakartotiniai Anykščių miesto se-
niūnaitijų seniūnaičių rinkimai.

NATO. Pirmadienį Anykščių
rajono meras Sigitis Obelevičius
susitiko su NATO pajėgų Lietuvoje
atstovu, - pranešė Anykščių rajono
savivaldybė. Susitikimo metu kal-
bėtasi apie NATO dienos organiza-
vimą Anykščiuose.

Patrulis. Įvyko Anykščių ra-
jono savivaldybės administracijos
„Žaliojo patrulio“ konkursas. Jame
dalyvavo vienas asmuo.

Anykščiai kaimams vis toliau

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Anykščių rajone liko 34 privalomi autobusų maršrutai.

Anykščių rajono savivaldy-
bė atsisakė kai kurių vietinių
autobusų maršrutų. Naujasis
autobusų maršrutų optimi-
zavimas toliau gilina kaimo
gyventojų atskirties, tiesiogine
šio žodžio prasme, proble-
mas. Į „Anykštos“ redakciją
kreipėsi surdegiečiams atsto-
vaujanti Panevėžio gyventoja.
Pasak moters, šios Troškūnų
seniūnijos gyvenvietės žmo-
nės skundžiasi, jog jau keblu
visuomeniniu tarnsportu susi-
siekti su seniūnijos centru, jau
nekalbant apie Anykščius ar
Panevėžį.

3 psl.

Dvasios aristokratai apskundė anykštėną istoriką

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Dėl savo knygoje „Dvasios aristokratai: Lietuvos šaulių sąjungos siekiai ir realybė, 1919–1940 m.“ išsakytų minčių dr.Mindaugas Nefas turės aiškintis Lietuvos šaulių sąjungos garbės teismui.

Istorikas, mokslų daktaras,
VDU ŠA dėstytojas Mindaugas
Nefas turės aiškintis Lietuvos
šaulių sąjungos (LŠS) garbės
teismui. Monografiją „Dvasios
aristokratai: Lietuvos šaulių
sąjungos siekiai ir realybė,
1919–1940 m.“ išleidęs moks-
lininkas knygoje parašė, jog
„dalis 1940 m. panaikintos LŠS
narių stipriai prisidėjo prie ho-
lokausto vykdymo“. Dėl šios
ir dar keletu dr.M.Nefo frazių
LŠS garbės teismas gavo net
du šaulių skundus.

4 psl.

Anykščiams krivulę skyrė Kultūros ministerija

Minint Vietos savivaldos dieną, penktadienį, spalio 11 dieną, Vilniuje vykusioje „Auksinių krivulių“ ceremonijoje Kultūros ministerija už kultūros puoselėjimą apdovanojo krivule Anykščių rajono savivaldybę.

Apdovanojimą įteikęs kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas kalbėjo, kad Anykščių rajono savivaldybės kultūrinė veikla yra intensyvi, gerai organizuota ir ryškiai matoma visame Lietuvos kultūros kontekste. Ministras pasidžiaugė galėdamas įteikti Auksinę krivulę anykštėnams ir nuoširdžiai pasveikino šio krašto kultūros žmones. Jis padėkojo už dėmesį turtingam Anykščių rajono kultūriniam palikimui ir tradicijoms, už iniciatyvas šiame krašte kuriant aktyvų kultūros vyksmą, pritraukiant čia įvairių

kultūros sričių kūrėjus ir gerbėjus iš visos Lietuvos.

Šiuose apdovanojimuose „Auksinės krivulės riterio“ apdovanojimui Anykščių rajono taryba už nuopelnus Lietuvos savivaldai, jos plėtrai ir stiprinimui buvo pateikusi Anykščių rajono tarybos nario, socialdemokrato Donato Krikštaponio kandidatūrą, tačiau ji apdovanojimams nebuvo nominuota.

14 kartą Lietuvos savivaldybių asociacijos organizuojamuose „Auksinių krivulių“ apdovanojimuose iš Utenos regiono įver-

Anykščių rajono savivaldybė įvertinta už kultūros puoselėjimą. Silvijos SAKEVIČIŪTĖS nuotr.

tinti tik anykštėnai ir uteniškiai. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija apdovanojo Utenos rajono savivaldybę už aukštus ugdymo

rezultatus, siekiant mokinių pasiekimų tolygumo.

-ANYKŠTA

Mirtinai sužalotas į kombaino grūdų bunkerį įtrauktas vyras

Sekmadienį, spalio 13 dieną, Anykščių seniūnijos Ažuožerių kaime žuvo į kombainą įtrauktas 41-erių vyras.

Nelaimė Ažuožerių kaimo Pašventupio gatvėje įvyko vakare, apie 18.25 val., kuomet vyras tvarkė užvestą kombainą „Claas“. Bendrojo pagalbos centro telefonu pranešta, kad prie sodybos stovintame kombaine į grūdų surinkimo bunkerį įtrauktas žmogus.

Atskubėję ugniagesiai žmogų

iš grūdų bunkerio ištraukė, tačiau medikai konstatavo vyro mirtį.

Utenos apskrities policijos komisariato duomenimis, nelaimė įvyko kombaino grūdų bunkerio paduodamajam sraigtui užkabinus vyro drabužius. Šiam sraigtui susukus viršutinius drabužius, buvo užspaustas vyro kaklas.

Žuvęs vyras ūkininkavo, buvo sukūręs šeimą, be tėvo liko mokyklą jau baigęs sūnus ir dar gimnazijoje besimokanti dukra.

Per tragišką nelaimę žuvęs Ažuožerių kaimo gyventojas daugelį metų buvo populiarios romantinio dainavimo grupės „Romantika“ narys, šiame kolektyve jis dalyvavo kartu su savo žmona.

Anykščių kultūros centro

Ažuožerių padalinio vadovė Alvyra Simanionienė „Anykštai“ pasakojo, kad romantinio dainavimo grupė „Romantika“ neteko puikaus atlikėjo, muzikanto bei kūrėjo.

„Tai buvo linksmas žmogus. Mes jį visada prisiminsime su šypsena veide, jis liks mūsų atmintyje ir širdyse“, - sakė sunkiai ašaras tramdydama A.Simanionienė.

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Paskelbtas populiariausių pavardžių sąrašas

Valstybės įmonė Registrų centras atliko Gyventojų registre sukauptų duomenų analizę ir paskelbė, kokios yra populiariausios pavardės Anykščių rajone.

Anot Registrų centro, Anykščių rajono savivaldybėje daugiausiai yra Kazlauskaičių, Žukauskaičių (po 79) ir Žemaičių (78).

Tarp Anykščių rajone popu-

liariausių pavardžių taip pat yra Butkus, Kazlauskas, Kazlauskienė, Žukauskas, Žemaitytė, Stankevičiūtė ir Karvelytė.

Pati populiariausia pavardė šalyje yra Kazlauskaitė – jų visoje

Lietuvoje galima sutikti beveik 5,2 tūkstančio.

Po jos pagal gausumą seka Jankauskaitės bei Petrauskaitės, kurių yra po kiek daugiau nei 5 tūkstančius.

Toliau eina šių moterų ir merginų tėvai, broliai, pusbroliai, dėdės, seneliai ir kiti vyriškosios lyties giminės atstovai – Kaz-

lauskai, Jankauskai ir Petrauskai.

Populiariausių pavardžių dešimtuose taip pat galima rasti Lietuvoje gausiai gyvenančių Stankevičių ir Stankevičiūčių, Kazlauskienų bei Vasiliauskaičių.

-ANYKŠTA

Baigti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros Kurklių miestelyje plėtros darbai

UAB „Anykščių vandenys“ informuoja, kad baigti projekto „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Anykščių r. sav., Kurklių miestelyje“ (Projekto Nr. 05.3.2-APVA-R-014-91-0004) statybos darbai. Gyventojai, kuriems sudaryta galimybė prisijungti prie naujų vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų, dėl prisijungimo sąlygų turi kreiptis pas UAB „Anykščių vandenys“ administratorę: tel. (8 - 381) 58 233 el.

p.: anykvanduo@anyksciuvandenys.lt arba atvykti į bendrovę.

Prašymų formas dėl vandentiekio ir nuotekų prisijungimo sąlygų galima rasti bendrovės internetiniame puslapyje <http://www.anyksciuvandenys.lt/>

Prisijungimo sąlygas, pagal gyventojų pageidavimą, galime išsiųsti el. paštu, paštu arba atsiimti bendrovėje pas administratorę, adresu: Liudiškių g. 28, Anykščiai.

Užsak. Nr. 1114

Kurklių miestelyje pradėjo veikti valymo įrenginiai.

Temidės svarstyklės

Vairuotojas. Spalio 11 dieną, apie 22.15 val., Skiemonių seniūnijoje, A6 kelio 100-ajame kilometre, Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos skyriaus pareigūnai sustabdė patikrinimui automobilį „Subaru Forester“, kurio vairuotojas tą pačią

dieną Ukmergės rajone, degalinėje „Viada“, nesumokėjo už kurą. Nustatyta, kad automobilis „Subaru Forester“ spalio 10 dieną pavogtas Šilutės rajone. Sulaikytas įtariamasis perduotas Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnams.

Smurtas. Spalio 12 dieną,

apie 19.50 val., Debeikių seniūnijos Aknystų kaime, Dvaro g., vyras (g. 1985 m.), (nustatytas 2,76 prom. neblaivumas) smurtavo prieš sugyventinę (g. 1994 m.), (nustatytas 3,14 promilių neblaivumas). Pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vyras sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

Paieška. Spalio 12 dieną,

apie 13.00 val., gautas moters pareiškimas, kad spalio 11 dieną, apie 13.00 val., iš namų Anykščiuose, M. Valančiaus g., išėjo ir iki šiol negrįžo sūnus (g. 1998 m.). Dingęs vyras liekno kūno sudėjimo, apie 1,70 m ūgio, tamsių trumpų plaukų, jam nustatyta protinė negalia, reikalingas priežiūros. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

spektras

Postas. Valstybinių miškų urėdijos (VMU) vadovo konkursą laimėjęs laikinasis jos vadova, buvęs Panevėžio urėdas Valdas Kaubrė kol kas nepaskirtas į postą, aplinkos ministrui laukiant Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) pažymos. „STT turi pateikti pažymą ir tada jau tvirtinimas (...). Jie turi 20 dienų (terminą – BNS), ne per vieną dieną gi pateikia“, – BNS sakė Kęstutis Mažeika. Jo atstovas Justas Jaskonis praėjusią savaitę BNS sakė, kad V. Kaubrė turėtų būti paskirtas nuo šio pirmadienio, o teisėsaugos pažymos jau gautos. K. Mažeika sakė neketinantis skelbti naujo konkurso, nors žiniasklaida ir kai kurie politikai suabejojo jo skaidrumu. Pasak LTR Tyrimų skyriaus, pasitraukus buvusiam vyriausiajam urėdai Mariui Pulkauninkui, Aplinkos ministerija pakeitė konkurso sąlygas. LRT tyrimų skyrius praėjusią savaitę paskelbė, kad VMU vadovo konkursą laimėjęs V. Kaubrė medžioja kartu su Vyriausybės kancleriu Algirdu Stončaičiu, aplinkos ministru K. Mažeika ir žemės ūkio ministru Andriumi Palioniu.

Automobiliai. Gyventojai, senesni automobilių keičiantys į mažiau taršų, nuo lapkričio pradžios galės prašyti 1 tūkst. eurų kompensacijos. Tai numatanti įsakymą penktadienį pasirašė aplinkos ministras Kęstutis Mažeika, BNS patvirtino ministro atstovas spaudai Justas Jaskonis. Prašyti kompensacijos gali tik fiziniai asmenys, mažiausiai 12 pastarųjų mėnesių naudojantys labiau taršų automobilį ir atiduodantys jį sunaikinti. Jų įsigyjamo kito automobilio CO2 emisija neturi viršyti 130 gramų kilometrui, jis privalo būti pirmą kartą registruotas ES po 2013-ųjų sausio 1-osios ir varomas benzinu, dujomis, etanolu ar elektra. Vyriausybės balandį patvirtintame Nacionaliniame oro taršos plane tokioms kompensacijoms iki 2021 metų numatoma skirti 30 mln. eurų. Aplinkos ministerija taip pat siūlo nuo kitų metų įvesti automobilių taršos mokestį ir jį tiesiogiai susieti su išmetamu anglies dvideginio kiekiu. Mokestis galėtų siekti nuo keliasdešimties iki 1400 eurų. Dyzelinu varomi automobiliai būtų apmokestinami kelis kartus daugiau nei benzininiai.

Žemvaldžiai. Didžiausi Lietuvos žemvaldžiai yra valdančiųjų „valstiečių“ lyderis Ramūnas Kabauskis, verslininkas Darius Zubas ir investicinis fondas „Fixed Yield Invest Fund“, pirmadienį pranešė naujienu portalas delfi.lt. Anot tyrimo autorį, R. Kabauskis per „Agrokoncerno“ įmonę ir kaip ūkininkas gali valdyti 22–24 tūkst. hektarų žemės. Skelbiama, kad verslininkas D. Zubas per įmonę „Linus Agro Group“ valdo 7,4 tūkst. hektarų žemės, o lietuvių investuotojų fondas „Fixed Yield Invest Fund“ – 6,4 tūkst. hektarų žemės. Ketvirtroje vietoje atsidiūrė austrų kapitalo įmonė „Agroforst GmbH“ (5 tūkst. hektarų), penktoje – verslininkas Kęstutis Juščius (4,3 tūkst. hektarų). Portalas delfi.lt teigia, kad sudarydamas sąrašą su žumalu „Reitingai“ rėmėsi Registrų centro duomenimis, įmonių finansinėmis ataskaitomis, Mokesčių inspekcijos paviešintomis turto deklaracijomis, žiniasklaidoje skelbtais duomenimis, verslininkų ir žemės ūkio ekspertų komentarais.

-BNS

Anykščiai kaimams vis toliau

Anykščių rajono savivaldybės administracijos Bendrojo ir ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas Linas Šulskus (pirmas iš kairės) tvirtina, kad keleivių vežimo paslaugą teikianti UAB „Transporto centras“ savivaldybei teikia išsamią informaciją apie pervežtus žmones, o kuriuos maršrutus naikinti, - sprendžia savivaldybė.

(Atkelta iš 1 psl.)

Keleivių vežimas rajonui kainuoja beveik 400 tūkst. eurų

Anykščių rajonas - vienas didžiausių šalyje pagal plotą ir vienas rečiausiai apgyvendintų rajonų šalyje. Rečiau gyvenami tik Molėtų, Zarasų, Ignalinos, Rietavo ir Varėnos rajonai. Dėl didelių atstumų bei mažo gyventojų skaičiaus keleivių vežimo paslauga Anykščių rajone yra brangus malonumas. UAB „Transporto centras“ - vežėjas, kuris Anykščių rajone teikia šią paslaugą, kasmet iš rajono biudžeto gauna kompensacijas nuostolingiems maršrutams išlaikyti. Didelė dalis keleivių turi teisę pirkti bilietus, gaudami 50 ir net 80 proc. nuolaidas. Ši vežėjo negaunama suma taip pat kompensuojama iš rajono biudžeto. Kompensacijos už

nuostolingus maršrutus bei lengvatinius keleivius kasmet Anykščių rajono biudžetui kainuoja apie 300 tūkst. eurų. Dar 70 tūkst. eurų suma rajono biudžete numatyta kaip kompensacijos už mokinių pavėžėjimą.

Anykščių rajono savivaldybės administracijos Bendrojo ir ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas Linas Šulskus, kuriojantis keleivių vežimo paslaugą, „Anykštai“ sakė, kad šiuo metu UAB „Transporto centras“ Anykščių rajone turi 34 privalomus maršrutus. Pasak jo, maršrutų skaičius, atlikus analizę, rudenį sumažintais. „Kam reikalingas maršrutas, jeigu juo per mėnesį 4 suaugę žmonės važiuoja?“ - retoriškai klausė L.Šulskus.

Jis tvirtino, kad vargiai realius skaičius galėtų iškraipyti „zūkiai“, kuriems vairuotojai neduoda bilietų. „Rajone 4 ar 5 žmonės

turi teisę tikrinti keleivių bilietus. Pradžioje gal ir buvo šita problema, tačiau per paskutinius patikrinimus neaptikome nė vieno keleivio be bilieto“, - „Anykštai“ sakė L.Šulskus.

Anykščių rajono savivaldybės administracijos darbuotojas dėstė, kad sprendimus, kuriuos maršrutus naikinti, o kuriuos palikti, priima ne vežėjas, o savivaldybė, todėl gyventojai savo pageidavimus, kaip koreguoti maršrutus, padaryti juos patogesnius žmonėms, turėtų dėstyti valdininkams.

Tarpmiestinius reišus reguliuoja šalies institucijos

Pro Anykščių rajoną pravažiuoja nemažai tarpmiestinių autobusų. L.Šulskaus paklausė, ar, pvz., „Kautra“ sąmoningai nepravažiuoja prieš Anykščių autobusus ir taip nenusiveža mokinių keleivių. Jis aiškino, kad tarpmiestinių autobusų maršrutus reguliuoja šalies institucijos, derinami vietinių ir tarpmiestinių autobusų grafikai, todėl laukinės konkurencijos būti negali.

Tačiau vėlgi akivaizdu, kad iš Troškūnų, Kavarsko ar Svėdasų keleiviai pasiekia Anykščius ir be rajono savivaldybės rūpesčio: miesteliai, kurie yra prie didesnių kelių, sulaukia tarpmiestinių autobusų, bet rajono užkampiuose gyvenančių žmonių problemas gali išspręsti tik vietos valdžia.

Viena „Anykštos“ kalbinta surdegietė aiškino, kad iš šios gyvenvietės į seniūnijos centrą autobusus atvažiuoja prieš aštuonias, o grįžti namo galima tik po beveik septynių valandų, 14 val. 30 min. „Nei pas gydytoją tiek laiko sugebėsi užtrukti, nei kapi-nėse šitiek laiko išbūsi“, - kalbėjo moteris. Beje, ji atkreipė dėmesį ir į problemas, kylančias dėl vaistų įsigijimo. Kai Troškūnuose nebeliko vaistinės, iš šeimos gydytojo gavus receptą tenka keliauti iki

Anykščių. Kadangi autobusų kursavimo grafikas itin nepatogus, surdegiečiai vaistams įsigyti turi skirti dvi dienas - pirmąją dieną vyksta pas šeimos gydytoją į Troškūnus, o antrąją - važiuoja į Anykščius nusipirkti gydytojo paskirtų vaistų.

Geltonieji autobusiukai ir sprendžia problemą, ir ją gilina

Anykščių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėja Jurgita Baniienė „Anykštai“ sakė, kad už mokinių pavėžėjimą iš rajono biudžeto kiekvieną mėnesį vežėjui sumokama iki 10 tūkst. eurų. Suma, palyginti su paslaugos apimtimi, nėra didelė, nes mokyklos turi geltonuosius autobusiukus ir pačios susirenka didelę dalį mokinių.

Miesto mokyklų autobusų logistiką reguliuoja pats Švietimo skyrius. Pavyzdžiui, A.Vienolio

progimnazija turi vieną autobusą, o A.Baranausko pagrindinė mokykla - tris, tačiau tai nereiškia, kad pastaroji gali susivežti trigubai daugiau mokinių - visų miesto mokyklų autobusai veža mokinius į visas miesto mokyklas.

Mokinių pavėžėjimo problemą geltonieji autobusai pusėtinai sprendžia, tačiau kai į kaimus pradeda važiuoti mokykliniai autobusai, ten nebeužsuka maršrutiniai autobusai. Žinia, mokykliniai autobusai privalo vežti tik mokinius, o suaugusių žmonių jiems vežti nevalia.

J.Baniienė, „Anykštos“ paklausta, ar kuri nors rajono mokykla jau gali apskritai išsiversti be viešojo transporto paslaugos tiekėjų paslaugų, svarstė, jog nebent kažkuri iš mažųjų mokyklų. O į Anykščius, nors iš miesto į kaimus kiekvieną rytą išvažiuoja 5 ar 6 geltonieji autobusai, absoliučiai visų mokinių suvežti jie nėra pajėgūs.

Anykščių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėja Jurgita Baniienė „Anykštai“ aiškino, jog visų Anykščių miesto ugdytojų autobusai mokinius veža ne tik į savo, bet ir į kitas mokyklas.

komentarai

Kur prasideda politika, ten baigiasi vadyba

Pasikeitus Anykščių rajono valdžiai, vyksta aktyvi kadruų reemigracija. UAB Anykščių komunalinis ūkis vėl vadovauja Kazys Šapoka, Anykščių turizmo ir verslo informacijos centro direktorės pavaduotoja pradėjo dirbti Renata Gudonienė, į savivaldybės administracijos Investicijų skyrių grįžo Mantas Vaičiulevičius, netrukus į Anykščius grįš ir vyriausioji architektė Daiva Gasiūnienė.

Pašnekovų klausėme, ką jie mano apie specialistų grįžimą. Kodėl žmonės grįžta? Kodėl dabartiniai rajono vadovai stengiasi vėl įdarbinti buvusio rajono mero Kęstučio Tubio iš darbo atleistus specialistus?

Procesai yra intertiški

Dainius DAŠKEVIČIUS, UAB „Kurklių karjeras“ direktorius:

„Manau, yra paprasta priežastis - kiekviena valdžia stengiasi susirinkti savo komandą. Žmonės, kurie buvo atleisti iš darbo, aniems neįtiko, o šitiems - įtinka. Dabartiniai rajono vadovai mano, kad į darbus gražinti žmonės sugebės tvarkytis ir atlikti jiems keliamas užduotis. Kalbant apie darbus, žinia, kad procesai yra labai intertiški, todėl sunku nuspręsti, kurios kadencijos valdžios nuopelnas yra konkretūs projektai. Juolab kad paprastai nesėkmės būna priskiriamos ankstesnėms valdžioms. Tokia laikysena nėra būdinga tik savivaldai, analogiškai elgiasi ir seimas bei vyriausybė.“

Specialistus reikia branginti

Romualdas VITKUS, verslininkas, sporto klubo vadovas:

„Savivaldybei vadybos taisyklių šimtu procentų nepritaikysi, tačiau bent bandyti jas pritaikyti reikia. Verslas gerais kadrtais nesimėto, nes verslininkai supranta, kad paruošti specialistą brangiai

kainuoja. Gali prisirinkti jaunimo, ką tik baigusio studijas, tačiau jį reikės dar užsiauginti. Ankstesnė rajono valdžia nesaugojo kadru, atvirkščiai, kai kuriais atvejais netgi juos išvaikė. Ačiū „Anykštai“, žinome, kas vyko. Vienareikšmiškai gerai, kad grįžta žmonės, grįžta tie, kurie žino savo darbus, turi noro juos tęsti.

Ar dabartinė valdžia turėtų neileisti Kęstučio Tubio įdarbinti žmonių? Deja, kur prasideda politika, ten baigiasi vadyba... Manau, kad ir šita, ir visos kitos valdžios su žmonėmis turėtų elgtis labai atsargiai. Prieš ką nors atleisdami turėtų labai gerai pagalvoti, kuo tą specialistą pakeis.“

Praradimai matosi plika akimi

Michailas BALIUCKAS, įmonės „Varžos matas“ savininkas: „Man buvo šokas, kai atleido Kazį Šapoką. Žinojau, kiek tas žmogus dirbo ir kaip dirbo. Prie Daivos Gasiūnienės plika akimi

matėsi judesys Anykščiuose, o jos nelikus - buvo štilis. Specialistai turi dirbti, o ne per partinę liniją, per pažintis ir giminystes įdarbinti žmonės. Kadru politikos blygybės ir dabar yra akivaizdžiai matomos. Ko paklausi - to negausi, savivaldybės administracijos darbuotojai prieš keletą metų tikrai buvo pastebimai kompetentesni. Nesu prieš jaunimą, prieš jaunus specialistus, tačiau kiek žmogus po mokslų dar turi mokytis, kad sukauptų tokį žinių ir gebėjimų bagažą, kokį turi K.Šapoka ar D.Gasiūnienė.“

-ANYKŠTA

Algimanto apygardos partizanams atminti - tradicinis bėgimas Lietuvoje

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Raimondas GUOBIS

Kaip lietaus raiteliai, kaip nesustabdoma lietaus kultūros, lietuviškosios Lietuvos kultūros dvasia, tiek amžių svetimųjų naikinta, bet nemari, šeštadienio vidurdienį Svėdasų krašto keliūtemis ir vieškeliais sparčiu žingsniu, smagiu bėgsmu skriejo visas šimtas atminties bėgimo, skirto Algimanto apygardos partizanams, dalyvių.

Šimonių girios keliais.

Šiomet atminties kelias driekėsi per Šimonių girią į šio krašto sostamietį - Svėdasus, prasidėjęs nuo didžiojo girios mūšio vėlyvą 1949 metų rudenį vietos ir finišavęs prie paminklo didžiam lietuviui, kan. Juozui Tumui - Vaižgantui.

Šimonių girioje - šviesiame šile šalia Prieprado ežero, ten, kur žiojėja požeminės slėptuvės dauba, kur stūkso karių menantys paminklai, ten, kur prieš septyniasdešimt metų, 1949 metų lapkričio 1 - ają sovietinių okupacinių pajėgų apsupti smarkiose kautynėse žuvo Algimanto apygardos kovotojai: vadas, legendinis kulkosvaidininkas, „sparnuotasis lietuvis“ Antanas Starkus - Montė ir šeši jo bendražygiai. Čia buvo prisimintos pokario kovos. Apie jas kalbėjo istorikas Gintaras Vaičiūnas iš Anykščių. Žodį tarė Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius, kuris garsiai pažadėjo įtraukti tradicinį, jau šeštą kartą surengtą bėgimą į rajono kultūrinių renginių programą, kad savivaldybės tarnybos prisidėtų šventę rengiant, kad būtų skirta lėšų. Sveikino ir Lietuvos Respublikos seimo narys Audronis Ažubalis. Man, šių eilučių autoriui, teko garbė pra-

bilti svėdasiškių vardu, tad kalbėjau apie miškus - mūsų tvirtoves, apie narsiausius pasaulio karius lietuvius, apie karališku raudonių girios ūkanose švytinčią Aukštaitijos vėliavą, sveikinau Jaunuosius šaulius, mininčius sąjungos šimtmetį, pažymėjau, kad ir partizanų vadai buvo praėję šaulių mokyklą, kviečiau mylėti savo kraštą, jo neapleisti ir kurti naują, visiems teisingą ir laimingą Lietuvą. Trenkė savanorių salvę, o po valandėlės, sausai pykštelėjus starto pistoleto šūviui, bėgikai smagiu pulku metėsi į priekį. Girios takeliais iki Naujosios, po to - jau plačiu vieškeliu iki pat plento, jo šalikelėmis, per Jaros slėnį iki senojo Šimonių vieškelio, o juo - pro baltąją grafų Marikonų koplytėlę iki pat Svėdasų. Girioje visai menkai purkštės lietus, tarsi atsiliepdamas į bėgančiųjų ritmą, kaip reikiant išsismarkavo, o jau visiems susirinkus į miestelį ir gardžios šaulių iš Utenos išvirtos košės paragavus, kvapnios arbatos išgėrus, dangus prakiuro tikriausia liūtimi. Ir dar su tokiu smarkiu vėju, kud net miestelio aikštėje, prie Trijų kryžių paminklo partizanams, vėliavas vertė. Tad sugužėjome į kultūros rūmų

vestibiulį, kur ir buvo paskelbti nugalėtojai, įteikti prizai bei medaliai.

Apdovanojimus teikė šio renginio organizatorių atstovas - Lietuvos kaimo sporto ir kultūros asociacijos „Nemunas“ pirmininkas Kęstutis Levickis bei priėmimo fondo prisidėjęs Seimo narys Audronis Ažubalis. Tarp moterų čempione tapo Vilniaus universiteto atstovė Hana Zikejeva, kuri aštuonių su puse kilometro atkarpą įveikė per 45, 51 minutes, antroji finišą kirto jos komandos draugė Kotryna Kairytė, trečioji - svėdasiškę šaulė Karolina Romaraitė. Tarp vyrų greičiausias buvo Jaunius Strazdas iš Vilniaus universiteto (29,51), po jo - Vilniaus kolegijos atstovas Jonas Žakaitis bei Edvardas Luneckas iš to paties universiteto. Užsiregistravusių bėgimų buvo 130, tačiau dėl oro sąlygų ir kitų priežasčių ketvirtadalis neatvyko. Kaip visuomet, gausiai dalyvavo bėgikai iš sostinės - Vilniaus Universiteto, Vilniaus kolegijos, „Žemynos“, Jono Basanavičiaus gimnazijų, Sausio 13 - osios progimnazijos, taip pat Panevėžio katalikiškosios „Margaritos“ mokyklos, Utenos pulkininko Prano Saladžiaus 9 - osios rinktinės, Jaunieji šauliai iš Utenos, Užpalių, Vyžuonų, Anykščių bei Svėdasų. Startavo ir trylika pavienių sportininkų, tarp kurių visai neblogai pasirodė pasižymėjęs bėgikas Valdas Skliaustys iš Surdegio bei šešiasdešimtmetis Žalčio šaulių junginio vadas Valdas Juodka iš Vyžuonų. Pasigesta kasmet dalyvaudavusio Anykščių Antano Baranausko pagrindinės mokyklos jaunimo, bet pradžiugino po kelerių metų ketinimų į šventę pagaliau atvykę Alytaus Adolfo Ramanausko - Vanago gimnazijos atstovai. Šviesūs jaunųjų džūkų veidai tiesiog sklaidytė sklaidė tamsius debesis. Tokia daugybė gražiausio jaunimo, susirinkusio tėvynės kovotojų pagerbti, nušvietė ir nuskaitino dieną. Lietaus nuprausti veidai, dangaus

Bėgimui pasirengę Kotrynos Vitkūnaitės (kairėje) vadovaujami Anykščių Dariaus ir Girėno kuopos jaunieji šauliai.

ašarom sudrėkintos akys spindėjo nežemiška vilties šviesa.

Tradicinio bėgimo iniciatorius ir nepavargstantis organizatorius Vladas Pajarskas džiaugėsi lietaus nepabūgusiu jaunimu, džiaugėsi nuolatinių dalyvių bei organizatorių ištikimybe ir stebėjosi, kad nesulaukta jaunimo iš gretimų Rokiškio, Kupiškio rajonų, Anykščių miesto mokyklų, švelniai piktinosi, kad švietimo ir kitose jaunosios kartos ugdymą lemiančiose tarnybose dar yra užsilikusių nemažai valdininkų, kurie nesupranta pilietinio - patriotinio ugdymo svarbos. Nustebino ir policijos elgesys. Čia jau rimtas klausimas - nors

Anykščių savivaldybė buvo pažadėjusi užtikrinti, kad pareigūnai atvyktų ir pasirūpintų judriu plento Kupiškis - Utena ruožu bėgančių jaunuolių saugumu, nė vienas ekipažas nepasirodė. Kas čia - biurokratiniai trukdžiai ar nesusipratimas? Ir kokia pribloškianti nuostaba - sekmadienį V. Pajarskas pamatė policininkus, stovinčius kryžkelėje, kur jų laukta prieš dieną. Medikai budėjo visos šventės metu. Tikėtina, kad tokių nesusipratimų ateityje nebebus, kad kasmet vis daugiau ir jaunimo, ir vyresnio amžiaus entuziastų dalyvaujančių pagerbiant tėvynės laisvės gynėjus - pokario partizanus.

Šauliška košė labai gardi - tikina Adolfo Ramanausko - Vanago gimnazijos gimnazistai iš Alytaus.

Iškalkusius reikia pamaitinti... Prie puodų patį Utenos 9 - osios šaulių rinktinės vadė Asta Tidikienė.

Autoriaus nuotr.

Istorinės valandos rimtyje. Iš kairės: istorikas Gintaras Vaičiūnas, Seimo narys Audronis Ažubalis, Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius ir šventės organizatorius Vladas Pajarskas.

vardadieniai

šandien

Teresė, Galimintas, Domantė, Leonardas.

spalio 16 d.

Aurelija, Galius, Jadvyga, Margarita, Gutautas, Dovaldė, Ambraziejus, Dovaidas, Dovaidė.

spalio 17 d.

Ignacas, Kintautas, Gytė, Marijonas, Margarita, Ignotas.

spalio 18 d.

Lukas, Liubartas, Kęšmina, Vaiva.

mėnulis

spalio 15 - 18 d. pilnatis

anekdotas

Kodėl Kaukaze nuolat vyksta karai? Todėl, kad ten pilna kalniečių, bet tik vienas gali likti gyvas!

Važiuoja tėvas su sūnumi mašina. Ir netyčia pervažiuoja per raudoną šviesoforo signalą. Sūnus:

- Oi, tėtė, tu toks neatidus!

- Tai džiaukis! Būčiau atidesnis, tavęs apskritai šiam pasauly nebūtų!

Ateina kiškis į kepyklą ir klausia: „Ar turite 100 bandelių?“

„Ne, tiek daug neturime“. Kitą dieną zuikis ateina vėl ir teiraujasi to paties. „Ne, neturime“, - vėl jam atsako kepėjas. Trečią rytą jis nusprendžia iškepti zuikiui 100 bandelių. „Ar turite 100 bandelių?“ - klausia zuikis. „Taip“, - atsako kepėjas. „Tai duokite man dvi“, - paprašo jis.

Kartą mokslininkai pasikvietė prancūzų, rusų ir lietuvių, kad išmokytų beždžionės kalbėti. Mokslininkams davė, ko reikia: bananų, televizorių ir uždarė kiekvieną į atskirą kambarį.

Po savaitės atėjo pažiūrėti. Pirmiausia nuėjo pas prancūzų ir mato: bananai suvalgyti, beždžionė žiūri televizorių, bet nekalba. Nuėjo pas rusų ir mato: bananai suvalgyti, beždžionė žiūri televizorių, bet nekalba. Nuėjo pas lietuvių ir mato: lietuvis sėdi, žiūri televizorių, valgo bananus, o beždžionė tupi kampe ir linguoja. Mokslininkai ir sako:

- Ką jūs darote, taip negalima!!

- Nesijaudinkit, ji ir valgyt gavo, ir televizorių pažiūrėjo.

O beždžionė rėkia:

- Meluoja tas niekšas, meluoja!!!

oras

Šimtmetėje Girelės cerkvėje – šventinės pamaldos

Lina DAPKIENĖ

Spalio 13 d. Girelės sentikių cerkvė atgijo - pasitiko savo šimtmetį ir didžiulį būrį tikinčiųjų. Į mažą Girelės kaimą (2,5 km. nuo Kavarsko sen., Anykščių r. sav.), kuriame šiuo metu gyvena tik dvylika asmenų, atvyko keliolika šventikų ir būrys sentikių iš Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Ukmergės, Kavarsko ir kitų vietų. Šventinėse pamaldose dalyvavo Kauno sentikių bendruomenės dvasinis tėvas Sergėjus Krasnopiorovas, Lietuvos sentikių dvasinio teismo pirmininkas, dvasinis tėvas Grigorjevas Bojerovas, Ukmergės sentikių religinės bendruomenės pirmininkas Timofėjus Epifanovičius Semionovas, Panevėžio dvasinis tėvas, dvasinio teismo pirmininkas Nikolajus Jevstaffjeičius Vladimirovas ir kiti. Dešimtmečius stūksojusi tuščia, niekieno neprižiūrima ir apleista, cerkvė akimirksniu tapo šilta ir jauki nuo daugybės degančių žvakų liepsnelių, besimeldžiančiųjų šilumos, iškilmingos Kryžiaus eisenos.

Ilgus dešimtmečius apleista cerkvė neberūpėjo net patiems sentikiams. Šventinėse pamaldose dalyvavęs būrys tikinčiųjų prikėlė šimtmetę Girelės kaimo cerkvę ir vilį išsaugoti šį religinės paskirties pastatą.

Nebeliko vietinės Girelės sentikių parapijos

Girelės kaime esanti medinė Švč. Dievo Motinos Užtarėjos cerkvė statyta apie 1919 m. Remiantis istoriografija, Girelės sentikių bendruomenės ištakos siekia XVIII a. (svarbu yra nepainioti su sentikių Girelės cerkve Rokiškio rajone, įkurta 1710 m.). Ši bendruomenė, įsikūrusi tuometiniame Pūsčios kaime, Anykščių rajone, buvo vienas seniausių rusų sentikių centrų dabartinėje Lietuvos teritorijoje. Deja, duomenys apie Girelės bendruomenę, jos istoriją, yra fragmentiški.

Priešingai nei LKD, Rusijos imperatoriaus Nikolajaus I laikais rusų sentikių persekiojimas buvo itin aktyvus ir negailestingas, tačiau Girelės bendruomenė net ir tokiu metu

sugebėjo išsaugoti savo tvarią, nors ir negausią bendruomenę bei pagrindinį susibūrimo centrą – Girelės rusų sentikių cerkvę, apie kurios egzistavimą dar iki XIX a. VII dešimtmečio pradžios jau buvo atsiradę rašytinių liudijimų.

XX a. pradžioje Girelės sentikių parapijai priklausė apie 400–500 tikinčiųjų. 1937 m. bendruomenėje buvo 689 tikintieji, 1949 m. – net 750 parapijiečių. Tuo metu dvasios tėvu buvo I. Stepanovas (1950–1978), vėliau F. Kaštelianovas.

XX a. 6–8 dešimtmetyje dėl prasidejusios kolektyvizacijos ir migracijos į miestus Girelės parapijiečių skaičius ėmė smarkiai mažėti. Nuo XX a. 10 dešimtmečio dėl tikinčiųjų stokos pamaldos Girelės cerkvėje vykdavo nereguliariai, o apie 1980–

1985 m. nuolatinės pamaldos nutrūko. Daugiau nei tris dešimtmečius cerkvė stovėjo sunykusi – nebelikus vietinės Girelės sentikių parapijos, niekam neberūpėjo nei išsaugoti, nei restauruoti šią cerkvę.

Apleistas Girelės cerkvės pastatas nuo 2015 metų yra Lietuvos sentikių religinės bendruomenės nuosavybė. „Pateikėme prašymą Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, kad šią cerkvę įtrauktų į Kultūros paveldo registrą ir priskirtų architektūrinio paminklo statusą. Tikimės, kad pasiseks. Be to, planuojame bendradarbiauti su seniūnija, kitais Anykščių savivaldybės atstovais“, – kalbėjo Lietuvos sentikių bažnyčios administratorius Romanas Tretjakovas, kuris rūpinasi sentikių cerkvių tvarkyba Lietuvos regione.

Į pamaldas skubėjo ir vietinis sentikis, ir 95-erių močiutė

Iš senųjų sentikių Girelės kaime gyvena vienintelis vietinis gyventojas – 61-erių Anatolijus Grigorjevas, kuris jau mažiau paiso senojo tikėjimo tradicijų. „Visą laiką Lietuvoje gyvenu, tai jau ir rusų kalbą baigiu pamiršti, nebe toks pamaldus esu. Brolis Ivanas kai mirė, pakavojom (palaidojom – red. past.) be nieko. Nebeprigirdžiu, gaunu neįgalumo pašalpą, šiek tiek žemės dirbu. Mūsų šeimoje buvo šeši vaikai. Visi penki jau atgulė amžino poilsio kaimo kapinaitėse, tėvai taip pat ten palaidoti. Atsimenu, per Velykas nusivesdavo tėvai melstis, o juk meldžiamasi per visą naktį! Cerkvė buvo puošni, su daug paveikslų, su ikonomis. Esu išsaugojęs mūsų šeimos ikoną, turiu ją. Šiame name (rodo į visiškai apleistą pastatą šalia cerkvės – aut. past.) šventikas Stepanovas gyveno.

Dukra jo Vilniuje gyvena. Po jo joks dvasios tėvas Girelėje nebegyveno“, – kalbėjo pats tikriausias sentikių palikuonis A. Grigorjevas.

Šventinėse pamaldose dar pavyko padalyvauti vyriausiai Kavarsko seniūnijoje gyvenančiai sentikei – 95-erių kavarskietei Evdokijai Apčionikovai. Ją palydėjo dukra Raisa Nabažienė, į Girelės kaimą atvykusi dar su trimis savo giminaitėmis. „Nors mama ir pavargo, bet liko labai patenkinta. Grįžusi namo vis kartojo: „O Dieve, kokia graži cerkvė anksčiau buvo. Viskas stovi prieš akis. Kaip apleista... Oi, net langų nėra“. Labai džiaugiuosi, kad mama dar galėjo čia pasimelsti, nors jau labai sunkiai bepaieina“, – pasakojo Raisa Nabažienė.

Nuo šiol – pamaldos kasmet

Maždaug 35 metus Švč. Dievo Motinos Užtarėjos cerkvė stūkso visiškai tuščia, apaugusi krūmynais. Pasibaigus šventinėms pamaldoms, kiekvienas dvasios tėvas išsakė savo mintis. Daugelis jų pabrėžė, kad tą dieną kiekvienas sušildė cerkvę savo buvimu, malda, kad čia šventi namai ir jie negali būti apleisti, o su Dievo pagalba galbūt pavyks juos išsaugoti.

„Yra pavyzdžių, kai stovi cerkvė su ikonomis, bet nėra besimeldžiančių... Tikiuosi, bendrai sutelkus jėgas, mums pavyks išsaugoti šią cerkvę. Nuo šiol kasmet tokiu laiku čia sukviessime į pamaldas. Jūs matote, kas lieka iš cerkvės, kai joje nustoja melstis. Kadais čia kabėjo ikonos, gerai atsidarydavo langai, durys. Kiekviename iš mūsų turi gyventi Dievas. Jei nebebus meilės Dievui, mūsų širdys taps tokios, kaip ši merdėjanti, visiškai apleista ir užmiršta cerkvė“, – tarė prasmingus žodžius vienas iš dvasios tėvų.

„Kad turėtum milijonus, tai galėtum restauruoti, bet kad nėra tų milijonų. Mano tėvas čia dirbo šventiku beveik 30 metų, iki 1978-ųjų. Dažnai atvažiuojam į kapines. Pagal mūsų tradicijas žvakės ant kapų nestatomos – reikia uždegti žvakę cerkvėje ir sukalbėti maldą už mirusįjį“, – kalbėjo sutikta dvasios tėvo I. Stepanovo dukra Nina Jarmolajeva, atvykusi su sūnumi Andrejumi Jarmolajevu.

Iškilminga Kryžiaus eisena aplink Švč. Dievo Motinos Užtarėjos cerkvę.

Cerkvėje prieš pamaldas vėl buvo sustatytos ikonos ir uždegtos žvakės. Autorės nuotr.